

A LÖVÖLDI KARTHAUZI KOLOSTOR KÖTÉSEIRŐL

A lövöldi karthauzi kolostor pusztulása (1551) után néhány évvel már az Esztergomi Főegyházmezei Könyvtár tulajdonába került az ún. „Lö-
völdi Corvina”.¹ A Nürnbergben nyomott ősnymotványt Mátyás király
ajándékozta a kolostornak és Csergő Miklós esztergomi kanonok adomá-
nyozta a könyvtárnak.² Ritka jelenség Magyarországon, hogy valamely
műtárgynak vagy könyvnek ily rövid és követhető útja legyen. Még
Csergő és a lövöldiek közelebbi kapcsolatait kellene tisztáznunk ahhoz,
hogy a kötet útját töretlenül végigkísérhessük.

A könyv sokszor szerepelt az eddigi irodalomban,³ de téves megállapí-
tásokkal. Elkerülte az eddigi kutatók figyelmét az, hogy az ősnymotvány
kötése közeli rokonságot mutat az Esztergomi Főegyházmezei Könyvtár
további 3 ősnymotványának kötetáblájával.⁴ Ha ilyen összefüggésekben
vizsgáljuk meg a „Lövöldi Corviná”-t, módosítanunk kell a kötettel kapcsola-
tos eddigi megállapítást. Ezenfelül egy magyar kolostor könyvkészítő
tevékenységével is megismerkedünk.

A lövöldi (leweldi) karthauzi kolostort Nagy Lajos alapította a vesz-
prém megyei Szt. Mihály, másképp Paradicsomvölgyben, a mai Városlőd
helyén. A Szent Mihály arkangyal tiszteletére épült zárda alapítólevele
1378-ban kelt,⁵ de a lövöldi karthauziakról már korábban is vannak okle-
veles adataink. A kolostor építéséről először 1369-ben értesülünk, amikor
Nagy Lajos Völgykő várát ajándékozta nekik, hogy ennek köveit használ-
ják az építkezéshez.⁶ (XV. t.).

Nagy Lajos a pálosokat — mint később Mátyás király is — gyakran

¹ Inc. I. I. XV. jelz. ősnymotvány. Raynerius de Pisis. Pantheologia S. Summa Universae theo-
logiae. Nürnberg, 1477.

² Hozzteképpen olvasható bejegyzés szerint: „Per Venerabilem quondam Nicolium de cherto Archi-
diaconum Hersensium et canonicum ecclesie Stralondensis, Ecclesie sancti Nicolai Tyrnavie fundite Anno
domini Millesimo Q. ducentesimo Q. duagesimo octavo in testamento legatus.”

³ *Prébédli Fejver*: Incumbentia Teopoxiphiae seu totidem Kelména et agalmata in Ven. Capituli
F. M. Strig. Bibliotheca prefulgentia. Nagyszombat, 1840. 9. sz. — *Orsoosky*: 27. old. AF. 1860. I. 64. l.
— *Knauer Nándor*: Az esztergomi Corvin Codexek. Kiny. A Magyar Korona 1880. évi. 133. számából. 17.
old. — *MKSz.* 1890. 271–274. old. — *Könyvtől.* Dem. 1882. 89. old. 242. sz. — *Tört. Füzetpárt.* I. füzet
134. old. 1717. sz. — *Bereczky Albert*: Beatrix királyné. Bp. 1908. 231. old. (Magyar Tört. Emlékrész.)
— *Csontos János*: Mátyás király és Beatrix királyné arcképei egykori kéziratokban. AF. XXX. kötet.
1910. 205–208. old. — Mátyás király emlékkönyv. Szerk. Márk Sándor. Bp. 1902. 168. old. — *Ex
Libris* 26. old. 183. sz. — *Heusy A. de*: La Bibliothèque du roi Matthias Corvin. Paris. 1923. 92. old.
— *Frankó-Gulács-Fapel-Hoffmann*: Bibliotheca Corvina Bp. 1927. 77. old. — *Hoffmann E.*: Régli
magyar biblioték. Bp. 1929. 103. old. — *Hannál József*: A magyar könyvtárés művészet a mohácsi
vétség. Bp., 1937. 54. old. 73. sz. — *Fitz József*: Mátyás király a könyvtör. Mátyás király emlék-
könyv. Bp., 1940. II. kötet. 244. old. — *Zsolnai Klára*: Bibliotheca Bibliothecae Regis Mathiae Cor-
vini. Bp., 1942. 78–79. old. — Magyarország műemléki topográfiája I. kötet Esztergom. I. rész. Bp.
1948. 348–350. old.

⁴ *Jegyzék* I. 2. 6. sz.

⁵ Az alapítólevél másolata a Budapesti Egyetemi Könyvtárban.

⁶ *Hékkell Remig*: A Dvlaton környékének egyháza és vára a középkorban. Bp., 1907. 227. old. —
Dedek Crescent: A karthauziak Magyarországon. Bp., 1889. 137., 140. old.